

Riktlinje för skolpliktsbevakning för skolpliktiga elever i Tyresö kommun

Beslutsdatum	2021-05-26	Dokumenttyp	Riktlinje
Beslutad av	Barn- och utbildningsnämnden	Dokumentägare	Förvaltningschef för barn- och utbildningsförvaltningen
Diarienummer	2021/BUN 0066	Giltighetstid	Tills vidare

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Om skolplikt.....	3
3	Främjande och förebyggande arbete	4
4	Att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro.....	4
5	Ansökan om ledighet	5
6	Regler om utlandsvistelse och skolplikt.....	5
7	Fullgöra skolplikt på annat sätt	6
8	Skolpliktens upphörande	6
9	Rätt att slutföra skolgången.....	7
10	Elev som slutar i skolan	7
11	Föreläggande och vite	7
12	Uppföljning och rapportering till barn- och utbildningsnämnden	8

1 Inledning

Dessa riktlinjer klargör hur skolpliktsbevakningen sker i Tyresö kommun samt hur skolfrånvaro följs upp och hanteras. Riktlinjerna har sin grund i:

- 7 kap. skollagen (2010:800) om skolplikt och rätt till utbildning
- 4 kap. 8 § skolförordningen (2011:185) om anmälningsskyldighet vid frånvaro
- Att främja närvaro och uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan, Skolverkets allmänna råd för SKOLF 2012:34
- Viteslagen (1985:206)
- Förvaltningslagen (2017:900)

2 Om skolplikt

Skolplikten inträder det år barnet fyller sex år och börjar i förskoleklass. Om särskilda skäl föreligger kan skolplikten skjutas upp och börja att gälla det år barnet fyller sju år. Uppskjuten skolplikt prövas alltid av hemkommunen efter ansökan från barnets vårdnadshavare.

Skolplikten innefattar närvaroplikt i skolan men också en rätt till utbildning. Ansvaret för fullgörandet av skolplikten är tredelad mellan vårdnadshavare, hemkommun och huvudman. Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ansvarar för att barnet fullgör sin skolplikt. Hemkommunen ansvarar för att se till att alla skolpliktiga barn i kommunen får föreskriven utbildning.

En huvudman för elevs utbildning som inte är elevens hemkommun är ansvarig för att lämna uppgifter till hemkommunen om när en elev börjar eller slutar i skolan eller när en utredning om en elevs frånvaro inletts enligt 7 kap. 22 § skollagen.

Skolplikten upphör normalt vid utgången av vårterminen det nionde skolåret eller det tionde året om eleven går i specialskolan. Om eleven inte gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört kan hemkommunen pröva frågan om skolpliktens förlängning i de fall det är aktuellt. Det gäller oavsett om eleven går i kommunal eller fristående skola, se avsnitt 7 Skolpliktens upphörande.

Skolplikten gäller inte om barnet varaktigt vistas utomlands, se avsnitt 5 Regler om utlandsvistelse och skolplikt, oavsett om barnet fortfarande är folkbokfört i Sverige, eller om barnets förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola enligt 7 kap. 2 § skollagen.

Utifrån barn- och utbildningsnämndens delegationsordning ansvarar barn- och utbildningsförvaltningen för skolpliktsbevakningen. Varje månad sker kontroll mot Skatteverkets folkbokföringsuppgifter att alla elever folkbokförda i Tyresö kommun har en skolplacering.

3 Främjande och förebyggande arbete

Barn och unga som inte är närvarande i skolan löper en risk att inte klara skolans kunskapsmål. De löper också enligt forskning en risk att drabbas av till exempel utanförskap, psykisk ohälsa, missbruk och kriminalitet i vuxenlivet.

Skolorna ska bedriva ett arbete som främjar närvaro och förebygger frånvaro i utbildningen. En god lärmiljö med undervisning av god kvalitet, där eleverna får de utmaningar och det stöd de behöver i sitt lärande, främjar elevernas motivation att delta i utbildningen. I det främjande och förebyggande arbetet är också skolpersonalens bemötande av eleverna och att skolan präglas av goda relationer viktigt.

En viktig faktor i ett framgångsrikt arbete för att främja närvaro är att skolan snabbt kommer igång med att följa upp elever direkt när de är frånvarande för att förhindra att ströfrånvaro går över i ett etablerat beteende. Tidig upptäckt och tidiga insatser vid såväl giltig som ogiltig frånvaro är framgångsfaktorer för att få tillbaka elever i undervisning.

Rektor ansvarar för att skolan systematiskt och regelbundet arbetar för att främja skolnärvaro och förebygga frånvaro genom att bland annat identifiera framgångs- och riskfaktorer. Skolans elevhälsa har en viktig uppgift att i samverkan med personal på skolan arbeta förebyggande vad gäller både giltig och ogiltig frånvaro. Skolan ska informera elever och vårdnadshavare om bestämmelserna om närvaro, frånvaro och ledighet samt om vikten av att eleven deltar i utbildningen.

4 Att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro

Tyresö kommuns skolor ska utifrån en kommungemensam modell arbeta aktivt för att främja närvaro samt, upptäcka, utreda och åtgärda frånvaro i ett tidigt skede för att förhindra att ströfrånvaro övergår till ett etablerat beteende. Detta gäller såväl ogiltigt frånvarande elever som elever med hög giltig frånvaro.

Skolans rutiner för närvarokontroll och frånvarorapportering samt åtgärder vid skolfrånvaro ska vara kända av personal, elever och vårdnadshavare.

Vårdnadshavare ska enligt skolans rutiner anmäla om eleven är frånvarande.

Om en elev i grundskolan eller i grundsärskolan uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektor se till att elevens vårdnadshavare samma dag blir informerade om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag enligt 7 kap. 17 § skollagen.

Samtliga grund- och grundsärskolor, både kommunala och fristående, är skyldiga att rapportera frånvaro. Vid upprepad eller längre frånvaro i de obligatoriska skolformerna ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När utredningen om en elevs frånvaro inleds ska rektorn snarast se till att frånvaron anmäls till huvudmannen enligt 7 kap. 19 a § skollagen.

En frånvaro som är så omfattande att den hotar att leda till att eleven inte når de sociala målen eller kunskapsmålen för utbildningen kan benämnas som problematisk skolfrånvaro.

Rektor ansvarar för att rutinerna följs på skolan samt att de genomförs effektivt och strukturerat. Rektors ansvar för en frånvarande elev kvarstår alltid så länge eleven är inskriven i skolan även då huvudman och eventuellt andra myndigheter är inkopplade. Om det finns misstanke att en elev far illa ska rektor alltid göra en anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

För elev från annan kommun anmäls frånvaron till elevens hemkommun.

5 Ansökan om ledighet

En elev får beviljas kortare ledighet för enskilda angelägenheter enligt 7 kap. 18 § skollagen. Om det finns synnerliga skäl får längre ledighet beviljas. Det är rektor som beslutar om ledighet och rektor får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om ledighet som avser längre tid än tio dagar. Ansökan om ledighet behöver lämnas in i god tid för att skolan ska ha möjlighet att hantera ansökan. Ett beslut om ledighet ska grundas på en samlad bedömning av elevens situation. Omständigheter som normalt bör beaktas är:

- frånvarons längd,
- elevens studiesituation,
- möjligheterna att på olika sätt kompensera den förlorade undervisningen samt
- hur angelägen ledigheten är för eleven.

6 Regler om utlandsvistelse och skolplikt

Barn som inte är folkbokförda i landet eller som varaktigt vistas utomlands omfattas inte av skolplikt enligt 7 kap. 2-3 §§ skollagen. Det är hemkommunen som utifrån en anmälan från vårdnadshavare bedömer om vistelsen är att betrakta som varaktig i de fall där barnet eller familjen har kvar sin

folkbokföringsadress. I de fall då kommunen bedömer att barnet vistas varaktigt utomlands och därmed inte omfattas av skolplikt har hemkommunen alltid ett ansvar för barnet så länge som barnet är folkbokfört i landet. Vid en prövning ska utlandsvistelsen därför styrkas med till exempel arbetsgivarintyg och intyg om skolplacering. Enligt barn- och utbildningsnämndens praxis avses varaktig vistelse normalt minst en termin eller sex månader. När skolplikten upphör på grund av varaktig vistelse eller permanent flytt utomlands upphör även rätten till utbildning samt en skyldighet att delta i densamma. Eleven blir således utskrivna från sin skola.

När eleven kommer tillbaka till Sverige har eleven samma rätt till utbildning som alla andra elever. Vårdnadshavare ska då ansöka om skolplats på nytt med anledning av att det föreligger skolplikt. Ansökan ska göras via e-tjänsten för skola på kommunens hemsida. Det finns dock ingen garanti för att eleven placeras på den skola eleven tidigare var inskriven på. Om man fortfarande efter 1 år är folkbokförd i kommunen och man ännu vistas utomlands gör barn- och utbildningsförvaltningen en anmälan till Skatteverket.

7 Fullgöra skolplikt på annat sätt

För grundskolelever som bor i Sverige gäller skolplikt. I vissa undantagsfall kan eleven dock beviljas att få fullgöra skolplikten på annat sätt enligt 24 kap. 23 § skollagen. Ansökan görs av vårdnadshavare. Beslut om detta fattas av barn- och utbildningsnämndens delegat och gäller i maximalt 1 år och vid studier utomlands i sex månader. Förutsättningarna är att:

- den alternativa utbildningen/verksamheten framstår som ett fullgott alternativ till den utbildning som annars står barnet till buds
- behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses, samt
- synnerliga skäl finns.

8 Skolpliktens upphörande

Skolplikten upphör att gälla vid utgången av vårterminen det tionde året (normalt årskurs 9) eller, om eleven går specialskolan, det elfte året efter det att eleven börjat fullgöra skolplikten, enligt 7 kap. 12 § skollagen. För den elev som inte gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört enligt 12 §, upphör skolplikten istället ett år senare, dock senast när eleven fyller 18 år, enligt 7 kap. 13 § skollagen.

Frågan om skolpliktens förlängning prövas av hemkommunen. För elev som går i specialskolan prövas frågan av Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Enligt 7 kap. 14 § skollagen kan i vissa fall skolplikten upphöra tidigare, om eleven före den tidpunkt som skolplikten annars skulle ha upphört uppnår de

kunskapskrav som minst ska uppnås för den skolform där eleven fullgör sin skolplikt.

9 Rätt att slutföra skolgången

En elev har alltid rätt att slutföra högsta årskursen även om skolplikten upphört dessförinnan enligt 7 kap. 15 § skollagen. En elev har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har nått upp till de kunskapskrav som minst ska uppnås för respektive skolform. Frågan om rätt att slutföra skolgången enligt 7 kap. 15 § skollagen prövas av hemkommunen.

10 Elev som slutar i skolan

En elev som slutar vid en skola i Tyresö kommun ska inte skrivas ut innan skolan har säkerställt att det finns en ny skolplacering alternativt att det finns ett beslut fattat av barn- och utbildningsnämndens delegat som säger att skolplikten har upphört.

11 Föreläggande och vite

Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolplikt och detta beror på att vårdnadshavare inte har gjort vad som denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter enligt 7 kap. 23 § skollagen. Ett föreläggande får förenas med vite. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart om inte annat beslutats.

Sådana ärenden bereds av barn- och utbildningsförvaltningen. En bedömning sker av om skolan respektive vårdnadshavaren gjort sitt yttersta för att få eleven till skolan samt om skolans insatser varit tillräckliga. Ärendet följs kontinuerligt upp i samverkan med skolan och kommunens centrala elevhälsa.

Om vårdnadshavare bedöms ha brutit i sitt ansvar, skickas information om skolplikt och att vitesföreläggande kan komma att utfärdas till vårdnadshavare. Om eleven fortfarande inte kommer till skolan efter information om vitesföreläggande till vårdnadshavare skrivs ett vitesföreläggande fram som beslutas av barn- och utbildningsnämnden. Barn- och utbildningsförvaltningen anmäler till socialtjänsten att vite har utdömts. Bestämmelser om hur vitesföreläggande handläggs finns i viteslagen.

12 Uppföljning och rapportering till barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsförvaltningen ska systematiskt och regelbundet följa upp frånvaro per skola i syfte att få en samlad bild av elevernas frånvaro. Uppföljningen sker inom ramen för huvudmannens kvalitetsarbete.

En sammanställning och rapport av skolfrånvaro i kommunen redovisas till barn- och utbildningsnämnden en gång per termin.